کلام نور

نماز، وسیله تقرب هر پرهیزکاری است.

امام علی(ع)

اخبار

تذکر ایران به همسایگان شرقی

فرمانده نیروی زمینی ارتش در جریان بازدید از مرز شرقی کشور گفت: ما حسن همجواری به ما جامی‌آوریم ولی اگر جایی احساس شود طرف مقابل نمی‌خواهد به مقررات تن بدهد با برخورد دیگری مواجه می‌شود.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، امیر سرتیپ حبیری فرمانده نیروی زمینی ارتش در جریان بازدید از مرزهای شرقی کشورمان طی سخنانی اظهار داشت: مرزهای مشترک با کشور افغانستان به طور کامل در کنترل نیروی زمینی ارتش هستند و در کنار ما برادران مرزبانی قرار دارند و امنیت به طور کامل برقرار است. وی ادامه داد: بارها اشاره شد حضور ما در مرز به معنای اینکه خطری ما را تهدید می کند نیست بلکه به جهت اشراف اطلاعاتی و امنیت است که در مرزها برقرار است. فرمانده نیروی زمینی ارتش تصریح کرد: در بحث برخورد با نوع تردد ممکن است گاهی اختلافی بین دو مرزبان پیش افتد که موضوع مهمی نیست و کاملا در کنترل بوده است. وی افزود: همزمان ما در مرزبانی و نیروی زمینی کاملا در منطقه مسلط هستند و تا هر جا که کشور مقابل مرز مشترک با ما دارد و مقررات بین‌المللی را احترام بگذارد احترام متقابل می‌بیند و حسن همجواری به جامی‌آوریم ولی اگر جایی احساس شود طرف مقابل نمی‌خواهد به مقررات تن بدهد با برخورد دیگری مواجه می‌شود.

شهرداری‌ها مشمول قانون برگزاری مناقصات می‌شوند

براساس اعلام معاونت حقوقی رییس جمهور، شهرداری‌ها نیز مشمول قانون برگزاری مناقصات شده و معاملات آنها باید از طریق سامانه ستاد انجام شود.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، با توجه بهنامه معاونت حقوقی رییس جمهور به شهرداری‌ها، کلیه شهرداری‌ها نیز موظف به برگزاری مناقصات خود و انجام معاملات در سامانه ستاد هستند که تا پیش از این نیز بسیاری از مناقصات دولتی از جمله مزایده بیش از هزار خودرو خارجی مربوط به سازمان اموال تملیکی نیز در آن انجام شده است.

دولت هیچ وعده نشدنی نخواهد داد

نشست تخصصی مجمع نمایندگان استان خوزستان با محسن منصوری معاون اجرایی رئیس جمهور در راستای بررسی مصوبات دور دوم سفر های استانی رئیس جمهور به این استان برگزار شد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، محسن منصوری در دیدار با مجمع نمایندگان استان خوزستان در مجلس شورای اسلامی، پس از شنیدن دغدغه ها، طرح ها و پیشنهادهای نمایندگان تاکید کرد که دولت هیچ وعده اجرا نشدنی نخواهد داد وی همچنین در جهت تاکید رهبر معظم انقلاب مبنی بر هم افزایی بین قوا گفت: نمایندگان بازوی کمکی دولت باشند و هماهنگی بین دو قوه مقننه و مجریه باید در بالاترین سطح خود باشد. در این جلسه نمایندگان نقطه نظرات خود را پیرامون مسائل مختلف استان مطرح و گزارشی از پیشرفت طرحهای عمرانی استان ارایه کردند همچنین نمایندگان بافردتانی از نگاه ویژه دولت گفتند: انتخاب خوزستان به عنوان نخستین مقصد سفرهای استانی امسال نشان از نگاه ویژه و خاص رئیس جمهور و هیات دولت به این استان است. سیدابراهیم رئیسی در دور دوم سفرهای استانی، اوایل اردیبهشت ماه به استان خوزستان سفر کرد که به گفته علی اکبر حسینی محراب استاندار خوزستان در این دور، ۱۸۰ هزار میلیارد ریال برای پروژه مصوب این استان در نظر گرفته شد. حسینی محراب بیان کرد: همچنین در جریان این سفر تفاهم نامه هایی میان دستگاه های اجرایی و همچنین شرکت ها و واحدهای مختلف بخش های خصوصی و دولتی منعقد شده و مدیران باید با جدیت این تفاهم نامه ها را پیگیری نموده تا به مرحله اجرا برسند معاون اجرایی رئیس جمهور تبادل‌نظر و دیدگاه با سایر نمایندگان استان در راستای توسعه و پیشرفت و شرکت در شورای اداری و بررسی اولویت‌های استان بر مبنای شاخص‌های تعریف‌شده را از توجهات دولت برشمرد.

افزایش سقف تسهیلات صندوق حمایت از صنایع پیشرفته

مدیرعامل صندوق حمایت از صنایع پیشرفته گفت: سقف تسهیلات ارائه شده به واحدهای تولیدی از ۵ میلیارد تومان به ۲۵ میلیارد تومان افزایش یافت و طبق آمار حدود ۴۰۰ میلیارد تومان تسهیلات و ۴۵۰ میلیارد تومان ضمانت برای رشد صنایع اعطا کردیم.

به گزارش صداوسیما، محسن نادری منش مدیرعامل صندوق حمایت از صنایع پیشرفته در نشست با خبرنگاران گفت: صندوق حمایت از تسهیلات و توسعه صنایع پیشرفته پیش‌تر در حوزه‌های مختلف الکترونیک فعالیت می‌کرد که با همکاری دولت، مجلس و وزارت صمت سایر صنایع مانند فناوری‌های زیستی، سامانه‌های هوشمند، فناوری نانو، تجهیزات پیشرفته پزشکی و هوا و فضا نیز به آن پیوستند وی افزود: سرمایه صندوق در یک سال و نیم گذشته و از زمان استقرار دولت سیزدهم با توجه ویژه وزارت صمت، اعضای مجمع محیا و مجلس ۱۰ برابر شد و به یک هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان رسید. در همین رابطه مسیر دائمی افزایش سرمایه محیا در اعتبارات و برنامه‌های بودجه دیده شده و امیدواریم سرمایه صندوق طی ۲ سال آینده به پنج‌هزار میلیارد تومان برسد.

مخبر در جریان استقبال از هیثم بن طارق اعلام کرد:

نگاه ویژه ایران نسبت به مناسبات خود با عمان

معاون اول رئیس جمهور ضمن استقبال از هیثم بن طارق در فرودگاه مهرآباد، گفت: جمهوری اسلامی ایران نگاه ویژه‌ای نسبت به مناسبات خود با عمان دارد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، محمد مخبر عصر دیروز (یکشنبه) در فرودگاه مهرآباد ورود هیثم بن طارق و هیأت همراه برای سفری دو روزه به ایران را خوشامد گفت و با اشاره به روابط دیرینه و ظرفیت‌های گسترده دو کشور، اظهار امیدواری کرد: این سفر برای دو ملت ایران و عمان و کشورهای منطقه منشأ خیر و برکت باشد. معاون اول رئیس جمهور به روابط تاریخی و صمیمانه تهران- مسقط اشاره کرد و گفت: جمهوری اسلامی ایران نگاه ویژه‌ای نسبت به مناسبات خود با عمان دارد. مخبر تصریح کرد: روابط سیاسی ایران و عمان روابطی نزدیک و عمیق است و این روابط صمیمانه ایجاب می‌کند مناسبات اقتصادی و تجاری فیمابین نیز همپای مناسبات سیاسی توسعه پیدا کند . معاون اول رئیس جمهور مسائل بانکی را از مهم‌ترین موانع پیش روی توسعه تعاملات تجاری دو کشور برشمرد و از اراده جدی جمهوری اسلامی برای گسترش مناسبات اقتصادی دو کشور خبر داد .هیثم بن طارق پادشاه عمان نیز در این دیدار با بیان اینکه بعضاً کاستی‌هایی در روابط اقتصادی دو کشور وجود دارد، گفت: در این سفر در خصوص مسائل و موانع پیش روی مبادلات تجاری دو کشور مذاکره و گفتگو خواهیم کرد. وی بر لزوم توسعه همکاریهای اقتصادی و سرمایه‌گذاری مشترک تاکید کرد و افزود: اگر چالش‌ها و موانع بانکی میان دو کشور برطرف شود، مراودات اقتصادی تجار دو کشور و همکاریهای تجاری فیمابین تسهیل خواهد شد. هیثم بن طارق گفت: امیدوارم در این سفر به راهکارهایی برای گسترش مناسبات اقتصادی دو کشور خبر داد. هیثم بن طارق پادشاه عمان نیز در این دیدار با بیان اینکه بعضاً کاستی‌هایی در روابط اقتصادی دو کشور وجود دارد، گفت: در این سفر در خصوص مسائل و موانع پیش روی مبادلات تجاری دو کشور مذاکره و گفتگو خواهیم کرد. وی بر لزوم توسعه همکاریهای اقتصادی و سرمایه‌گذاری مشترک تاکید کرد و افزود: اگر چالش‌ها و موانع بانکی میان دو کشور برطرف شود، مراودات اقتصادی تجار دو کشور و همکاریهای تجاری فیمابین تسهیل خواهد شد. هیثم بن طارق گفت: امیدوارم در این سفر به راهکارهایی برای گسترش مناسبات اقتصادی دو کشور خبر داد.

پورابراهیمی مطرح کرد:

تعیین بازه زمانی ۵ ساله برای تحول در اشتغال مرزنشینان

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: در صورت تصویب نهایی لایحه اشتغال پایدار مرزنشینان، فعالیت‌های غیر رسمی در این بخش به صورت رسمی مبنای عمل قرار خواهد گرفت.

به گزارش زمان به نقل ازصداوسیما، محمدرضا پور ابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس پس از پایان نشست با وزیر کشور با اشاره به بررسی جزئیات لایحه ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان، گفت: با توجه به اهمیت موضوع تجارت مرزی، دولت طی لایحه‌ای در این بخش مطرح کرده بود که یک بازه زمانی پنج ساله برای ساماندهی این بخش منظور شود تا براساس معافیت‌هایی که صورت می‌پذیرد، چه معافیت حقوق وردی کالا به کشور و چه معافیت در مالیات بر ارزش افزوده که تقریبا معادل ۵۰ درصد معافیت مرتبط با این حوزه است، ظرفیت‌های لازم برای شناسایی این بخش در کشور فراهم شود. وی با بیان اینکه فعالان در بخش تجارت مرزی در حال حاضر به صورت غیر رسمی فعالیت می‌کنند، ادامه داد: فعالان این بخش بعضا مشکلات متعددی دارند و بارها ما شاهد صحنه‌های بسیار ناراحت کننده‌ای از فعالیت کولبری، ملوانی و ته لنجی هستیم که شرایط خاصی را برای این عزیزان در استان‌های مرزی فراهم کرده است . این نماینده مجلس شورای اسلامی ادامه داد: با تصویب لایحه مذکور در کمیسیون اقتصادی و ارائه گزارش آن به صحن علنی آن شاءالله ما در یک بازه زمانی پنج ساله شاهد چند اتفاق مهم در این بخش خواهیم بود. نخست اینکه آنچه را که به عنوان فعالیت‌های غیر رسمی در این بخش مطرح بوده، به صورت رسمی مبنای عمل قرار خواهد گرفت. همچنین مشکلاتی که پیش‌تر در مواجه با اجرای قانون اعمال می‌شد، با تصویب این لایحه در صحن، برطرف خواهد شد. وی با اشاره به سایر مزایای لایحه فوق ادامه داد: همچنین منابع ناشی از اجرای این قانون برای افزایش ظرفیت اشتغال، حل مشکلات معیشتی و توجه به مسائل زیرساختی بازارچه‌های مرزی و از همه مهمتر مباحث مربوط به کنترل مرزها و زیرساخت‌های مرزی مدنظر قرار خواهد گرفت و بعد از بازه زمانی پنج ساله هم، مسیر حرکت در قالب تجارت رسمی کشور خواهد بود. پورابراهیمی بیان کرد:همه این موارد کمک می‌کند تا ما برای یک بار تکلیف مسائل مرتبط با قاچاق کالا و ارز را مشخص و با مرزنشینان همراهی کنیم. پیش بینی می‌کنیم با تصویب نهایی این لایحه در صحن شاهد اتفاقات مثبتی در حوزه معیشت، اشتغال و اقتصاد مناطق مرزی که درگیر مسائل مرتبط با کولبری و ملوانی هستند، باشیم.

مسکو شروط خود را برای «مذاکرات صلح» اعلام کرد

معاون وزیر خارجه روسیه گفت که اگر کی‌یف متعهد به بی‌طرفی شده، واقعیت‌های مرزی جدید را پذیرفته و زبان روسی را به‌عنوان یکی از زبان‌های رسمی اوکراین اعلام کند، جنگ به پایان خواهد رسید.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، میخائیل گالوزین، معاون وزیر خارجه روسیه گفت که با باور مسکو «قرارداد صلح تنها در حالتی ممکن است که نیروهای مسلح اوکراین از خشونت دست برداشته و ارسال تسلیحات غربی به اوکراین متوقف شود.» او همچنین تأکید کرد که برای دستیابی به صلح پایدار، اوکراین باید دوباره به وضعیت بی‌طرف خود بازگشته و از عضویت در ناتو و اتحادیه اروپا خودداری کند. وی افزود که کی‌یف باید «واقعیت‌های سرزمینی جدید» را که پس از برگزاری همه‌پرسی در مناطقی از اوکراین شکل گرفته، بپذیرد. چهار منطقه «زاپوریژیا، دونتسک، لوهانسک و خرسون» که بخشی از خاک اوکراین محسوب می‌شوند، در اواخر سال ۲۰۲۲ با برگزاری همه‌پرسی توسط نیروهای روسیه، به خاک این کشور ضمیمه شدند. روسیه در سال ۲۰۱۴ نیز شبه‌جزیره کریمه را به خاک خود الحاق کرد. گالوزین بیان کرد که یکی دیگر از عوامل مهم گفت‌وگوهای صلح این است که کی‌یف به حقوق جمعیت روس‌زبان خود و دیگر اقلیت‌ها احترام بگذارد. او تأکید کرد: روسیه باید به‌عنوان یک زبان رسمی در سطح قانون‌گذاری معرفی شود. این تضمین باید وجود داشته باشد که حقوق اساسی بشر از جمله آزادی دین در اوکراین اجرا می‌شود. میخائیل پودولیاک، دستیار ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهوری اوکراین در روز شنبه شروط مسکو را رد کرده و درخواست‌های خود را ارائه کرد. از میان این درخواست‌ها می‌توان به خروج فوری تمامی سربازان روسیه از خاک اوکراین، استرداد مجرمین جنگی و ایجاد منطقه حائل در خاک روسیه اشاره کرد. کی‌یف همچنین از مسکو خواسته بود تا به شکل داوطلبانه قید دارایی‌های خود را که کشورهای غربی به نفع اوکراین مصادره کرده‌اند، بزند. پیش‌تر دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین گفت که گرچه مسکو نمی‌خواهد مناقشه اوکراین به بن‌بست برسد، اما هنوز هیچ پیش‌شرطی برای توافق صلح وجود ندارد. او همچنین بیان کرد که کی‌یف هر نوع گفت‌وگویی با رهبری کنونی روسیه را ممنوع کرده است.

وزیر کشور تاکید کرد:

اظهارات نتانیاهو نهایت مضحکه و طنز است

وزیر کشور گفت: اینکه صهیونیست‌ها که قدرت اعمال کمترین اراده در منطقه کوچکی همچون غزه را ندارند برای دیگران خط و نشان می کشند نهایت مضحکه و طنزی است که به گوش می‌رسد.

به گزارش زمان به نقل از مهر، احمد وحیدی وزیر کشور درباره اظهارات اخیر نتانیاهو مبنی بر اینکه ما ایران و همه دشمنان خود را شگفت زده می‌کنیم، گفت: فعلاً که خود نتانیاهو بیش از هم شگفت زده شده است. اتفاقاتی که امروز در سرزمین‌های اشغالی می‌افتد و مشکلاتی که این رژیم با آنها درگیر است در طول دوران چند ده ساله‌ای که از عمر این رژیم جعلی، کودک کش و منحوس می‌گذرد بی سابقه است. وی افزود: آنها هیچ گاه شرایطی که به اندازه حال حاضر برایشان بد باشد را تجربه نکرده‌اند؛ بنابراین طبیعی است که برای امید دادن به افراد خود و همچنین پشت سر گذاشتن بحران‌های فراوانی که در سرزمین‌های اشغالی با آن سرو کله دارند این حرف‌ها را بزنند. وزیر کشور با تاکید بر اینکه چنین اظهاراتی پشیزی برای ما ارزش ندارد، تصریح کرد: جمهوری اسلامی با چشم باز همه حرکات این رژیم را رصد می‌کند و آنها هر گامی که بخواهند بردارند با پاسخی بسیار محکم از سوی جمهوری اسلامی مواجه می‌شوند.

وحیدی عنوان کرد: اظهارات اخیر مقامات رژیم صهیونیستی برای جبران ضعف‌های بزرگی است که در داخل سرزمینی که آن را اشغال کرده‌اند با آنها مواجه شده‌اند و تلاش می‌کنند از این طریق اذهان مردم جهان را به سمت و سوی دیگری متوجه کنند که البته بعید است در این زمینه موفق شوند. وی یادآور شد: امروز اختلافات بسیار زیاد و شکاف‌های گسترده‌ای میان چهره‌های صهیونیستی و همچنین ساکنان سرزمین اشغالی وجود دارد و نتانیاهو نیز برای سرپوش گذاشتن و پوشاندن این اختلافاتی درونی چنین حرف‌هایی می‌زند. وزیر کشور متذکر شد: شاهد بودیم در وقایعی که روزهای گذشته در جبهه مقاومت رقم خورد کسی که پیروزمندانه از صحنه خارج شد «مقاومت فلسطین» بود. صهیونیست‌ها تلاش زیادی کردند تا تعدادی از فرماندهان مقاومت را به شهادت برسانند اما در نهایت به اعتراف خودشان شکست خوردند و از میدان خارج شدند. وحیدی در پایان خاطرنشان کرد: کسانی که قدرت ندارند کمترین اراده خود را در سرزمین کوچکی مثل غزه اعمال کنند چطور برای دیگران خط و نشان می‌کشند؟! بنابراین گفتن چنین اظهاراتی از سوی آنان نهایت مضحکه و طنز است که به گوش می‌رسد.

تامین ۵۰۲ هکتار زمین برای طرح نهضت ملی مسکن

در شرایطی که وزارت راه و شهرسازی تا کنون ۵۰ هزار هکتار از اراضی در مالکیت خود را در اختیار طرح نهضت ملی مسکن قرار داده، در روزهای اخیر نیز ۵۰۲ هکتار دیگر به این اراضی افزوده شد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، برای تامین زمین در طرح نهضت ملی مسکن، هفت الی هشت روش تعریف شده که یکی از این روش‌ها استفاده از اراضی مازاد سایر دستگاه‌ها است. تا کنون نزدیک به ۳۰ هزار هکتار اراضی متعلق به وزارت راه و شهرسازی را در اختیار این طرح قرار داده شده و ۲۱ هزار هکتار از اراضی این وزارتخانه واقع در حریم نیز برای الحاق به شهرها در دست بررسی قرار دارد. در مجموع وزارت راه و شهرسازی ۵۰ هزار هکتار از اراضی در مالکیت خود را در اختیار طرح نهضت ملی مسکن قرار داده است. امروز هم اعلام شد که شورای عالی شهرسازی و معماری ایران طی دو جلسه در قالب ۴ موضوع با الحاق به محدوده اراضی ۳۲۱ هکتار زمین دولتی در چهار شهر و ۱۸۱ هکتار زمین مالکیت خصوصی در شهر میانه در راستای تأمین مسکن موضوع قانون جهش تولید مسکن موافقت کرده است. شورای عالی شهرسازی و معماری ایران طی دو جلسه که ابتدای سال جاری برگزار شد، در قالب ۴ موضوع با الحاق به محدوده اراضی ۳۲۱ هکتار در راستای تأمین مسکن موضوع قانون جهش تولید مسکن موافقت کرده است. بر مبنای این جلسات، شهر آران و بیدگل به مساحت ۱۴ هکتار، بهبهان با ۳۵ هکتار، همدان ۱۲۷ هکتار و پرند به مساحت ۱۴۵ هکتار تصویب شد که در مجموع ۳۲۱ هکتار الحاق صورت گرفت. همچنین در قالب تصویب طرح جامع توسعه و عمران شهر میانه ضمن تأمین تمامی نیازهای اداره کل راه و شهرسازی استان مرتبط با تکالیف در حوزه حمایتی با الحاق بیش از ۱۸۰ هکتار اراضی مستعد با مالکیت غیر دولتی زمینه پاسخگویی به تقاضای بازار در قالب عرضه مسکن در قالب مدل خود مالکین فراهم شده است. دولت سیزدهم ساخت چهار میلیون واحد مسکونی طی چهار سال را در برنامه خود قرار داده که مسئولان وزارت راه و شهرسازی از اجرایی شدن یک میلیون و ۲۳۵ هزار واحد نهضت ملی مسکن در شهرها، روستاها و بافت‌های فرسوده خبر داده‌اند. از طرف دیگر وام ۴۰۰ میلیون تومانی ساخت مسکن برای دهک‌های ۱ و ۲ و همچنین وام ۳۰۰ میلیون تومانی برای دهک‌های ۳ و ۴ به تصویب رسیده است. هر دوی این وامها با نرخ سود ۲ درصد و مدت بازپرداخت ۱۵ ساله پرداخت می‌شود. به تازگی هم مقرر شده تا شهرهای جدید نسبت به تامین آورده برای جبران آورده متقاضیان نهضت ملی مسکن اقدام کنند. در این خصوص مهرداد بذرپاش ـ وزیر راه و شهرسازی دستور داده تا واحدهای مسکونی آماده تحویل شود و متقاضیان بعد از تکمیل پروژه آورده خود را تامین کنند. مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید خبر داده که هم‌اینک در حال تکمیل آورده متقاضیان از شرکت عمران شهرهای جدید هستیم تا این پروژه‌ها به اتمام برسد.

سرمقاله

مشارکت و استصواب

عبدالله گنجی

ان‌تخابات ترکیه –که شرکت در آن اجباری است- موجب شد دوباره تحقیر خودی از سوی کسانی که احساس می‌کنند راهی به قدرت ندارند داغ شود و علت مشارکت بالا را در ترکیه نبود نظارت استصوابی بدانند.

انتخابات ترکیه –که شرکت در آن اجباری است- موجب شد دوباره تحقیر خودی از سوی کسانی که احساس می‌کنند راهی به قدرت ندارند داغ شود و علت مشارکت بالا را در ترکیه نبود نظارت استصوابی بدانند. همین دسته افت مشارکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۸ و ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ را به علت وجود نظارت استصوابی شورای نگهبان می‌دانند. عنوان نظارت شورای نگهبان سال‌هاست محل مناقشه است و همان‌هایی که می‌خواهند سر به تن جمهوری اسلامی نماند بارها هشدار داده‌اند که این نظارت به نابودی نظام و دور شدن مردم از آن منجر می‌شود. در این نوشته به ماهیت نظارت استصوابی و حسن و عیب آن وارد نمی‌شویم و موضوع ما نیست، اما با دو سئوال به این منطق می‌پردازیم که قبل از نظارت استصوابی که در سال ۱۳۷۴ در مجلس پنجم به تصویب رسیده است (و محل مناقشه است) طور دیگری عمل می‌شده است؟ و سؤال دوم اینکه بعد از مصوبه مذکور مشارکت مردم در انتخابات افت کرده است؟ راستی تاکنون کسی قبل و بعد اجرای این قانون را مقایسه کرده است، آیا تفاوتی مشاهده شده است؟ اگر کسی مدعی است که از مقطعی قانون انتخابات به نظارت استصوابی تغییر کرده این زمان ۱۳۷۴ است و اعمال آن از ریاست‌جمهوری هفتم (خاتمی) و مجلس ششم (زمستان ۱۳۷۸) بوده است. ابتدا به سؤال اول پاسخ می‌دهیم که آیا قبل از این موعد، انتخابات به شکل دیگری بوده است و ناگهان ریل عوض شده است؟ منظور از نظارت استصوابی یعنی «نظارت بر همه مراحل انتخابات از ثبت‌نام تا تأیید انتخابات» و در اصطلاح حقوقی از واژه «تمامی مراحل» استفاده می‌شود و این مورد نقد عمده اصلاح طلبان است. سؤال این است که این نوع نظارت از مجلس پنجم به بعد اعمال شده است؟ خیر، حتی در مصوبه ۳/۷/۵۹ مجلس و در ماده ۳ آن آمده است «هیئت مرکزی نظارت بر تمامی مراحل انتخابات.... نظر دارد» و در مصوبه مجلس مجدد و در سال ۱۳۶۲ آمده است «نظارت بر انتخابات مجلس بر عهده شورای نگهبان می‌باشد. این نظارت عام و تمام مراحل و در کلیه امور مربوط به انتخابات جاری است». ۵/۹/۱۳۶۵ باز به همین ماده ۳ تأکید می‌شود و در مجلس چهارم در فروردین ۱۳۷۱ اعمال نظارت استصوابی بارز می‌شود. در مجلس دوم نیز در ۲۶/۱/۱۳۶۳ اعضای نهضت آزادی و جبهه ملی و... رد صلاحیت می‌شوند. مرحوم بازرگان در ریاست جمهوری ۱۳۶۴ رد می‌شود و امام نیز سکوت می‌کنند. در انتخابات ریاست‌جمهوری نیز چنین است. در انتخابات دوم ریاست‌جمهوری ۷۱ نفر ثبت‌نام و چهار نفر تأیید می‌شوند. در ریاست‌جمهوری سوم ۶۴ نفر ثبت نام و چهار نفر تأیید می‌شوند. دوره چهارم ۵۰ نفر ثبت نام و سه نفر تأیید می‌شوند و در دوره پنجم ریاست جمهوری ۷۹ نفر ثبت‌نام و دو نفر تأیید می‌گردند. پس می‌بینیم که نظارت استصوابی به صورت جدی هم از اول هست (نظارت عام بر همه مراحل) و هم در اجرا قابل تأیید است. در مجالس نیز گروه‌های همسو با نهضت آزادی رد می‌شوند، اما از مجلس چهارم این اتفاق برای جناح‌های درون نظام می‌افتد. حال آنکه قانون مشهور مدنظر در مجلس پنجم تصویب شده است. پس نظارت استصوابی از بدو انتخابات در جمهوری اسلامی بوده است و ربطی به مصوبه سال ۱۳۷۴ ندارد. اما چرا قبلاً نام آن شنیده نمی‌شد و کمتر مورد اعتراض بود؟ چون تجدیدنظرطلبان (به جز نهضت آزادی و همسویان) در معرکه انتخابات با مانع مواجه نبودند؛ بنابراین کسانی که نگاهشان به اسلام سیاسی یا جمهوری اسلامی تغییر کرده و دنبال دموکراسی و عقب‌نشینی دین از سیاست و سیاست از فرهنگ بودند رد می‌شدند و این ربطی به ماهیت قانون نداشت، اما درباره سؤال دوم اینکه آیا مشارکت با نظارت استصوابی پایین آمده است؟

ابتدا ریاست جمهوری را بررسی کنیم. طبق نظر منتقدان تا قبل از ریاست جمهوری هفتم (خاتمی ۱۳۷۶) نظارت استصوابی نبوده است. در شش دوره انتخابات ریاست جمهوری مشارکت مردم ۵۴/۶۳ درصد بوده است و از زمانی که نظارت استصوابی اعمال شده (حتی با انتخابات ۴۸ درصدی ۱۴۰۰) با میانگین هفت دوره مشارکت ۹۸/۶۹ (بخوانید ۷۰ درصد) بوده است. پس بعد از نظارت استصوابی رشد حدود ۵/۶ درصدی مشارکت هم داشته‌ایم. به مجلس برگردیم. میانگین مشارکت از مجلس اول تا مجلس پنجم که بدون نظارت استصوابی بوده حدود ۶۱ درصد است و از مجلس ششم تا یازدهم که نظارت استصوابی بوده است بدون لحاظ انتخابات ۱۳۹۸ (کرونا و نارضایتی اقتصادی) ۹۱/۵۹ درصد بوده است، یعنی بیش از یک درصد کاهش داشته است و اگر انتخابات ۱۳۹۸ را لحاظ کنیم ۴ درصد کاهش مشارکت بعد از نظارت استصوابی داشته‌ایم. البته دو انتخابات ۱۳۹۸ و ۱۴۰۰ بدون تردید متأثر از کرونا، نارضایتی اقتصادی، برخی حواشات و تحریم بخشی از اصلاح‌طلبان است و نمی‌توان آن را تقابل نامید. در انتخابات دور دوم ریاست جمهوری مرحوم هاشمی نیز مشارکت ۶۶/۵۰درصد است. آیا کسی گفت مردم از نظام برگشته‌اند. نارضایتی اقتصادی از جناح راست بود که ۱۳۷۶ در تغییر جناح و شکوه مشارکت خود را نشان داد. در مجلس هفتم نیز مشارکت ۲۱/۵۱ درصد بود، اما کسی آن را تقابل با نظام تفسیر نکرد. علت این است که معترضان (انتخاب شوندگان) آن روز در معرض رد نبودند. از قضا کسانی که امروز در رد نظارت استصوابی سخن می‌گویند با همین نظارت اکثریت مجلس ششم را در اختیار گرفتند. چرا حالا با همان قانون نمی‌توانند؟ چرا عیب را در خود نمی‌بینند؟ و نظارت استصوابی در مجلس پنجم تصویب شده که اصلاح‌طلبان با حدود ۱۰۰ نماینده با محوریت عبدالله نوری در آن حضور داشتند. نتیجه اینکه نظارت استصوابی مبتنی بر ماده ۳ قانون انتخابات از ۱۳۵۹ بوده است. اما مشمولان آن تغییر کرده است. قانون ثابت است، برخی فقهای شورای نگهبان هم ثابت هستند، اما باید تغییر را در حوزه معرفتی و رفتار نخبگان دید. حتی شورای نگهبان کسانی را تأیید کرد و به مجلس رفتند که اکنون جلای وطن کرده و اپوزیسیون هستند (حقیقت‌جو، مزروعی، پیرموثی و...) البته انتخابات امسال و چگونگی مشارکت آن (بدون کرونا) راستی آزمایی خوبی برای حکومت و منتقدان است، اما بپذیریم که نوع نظارت شورای نگهبان تأثیری بر مشارکت نداشته است. در همین انتخابات ۱۳۹۸، سرلیست اصلاح‌طلبان (مجید انصاری) از همه اصولگرایان (به جز سرلیست قالیباف) شناخته شده‌تر بود. حامیان به میدان نیامدند، آسیب‌شناسی رفتار، منش، مواضع و مواجهه خود نیز کمک‌کننده است.

Alborz.payam@gmail.com